

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krone, za Ogrsko 5 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje števil. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80— za $\frac{1}{2}$ strani K 40— za $\frac{1}{4}$ strani K 20— za $\frac{1}{8}$ strani K 10— za $\frac{1}{16}$ strani K 5— za $\frac{1}{32}$ strani K 250 za $\frac{1}{64}$ strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 19.

V Ptuj v nedeljo dne 9. maja 1915.

XVI. letnik.

Svetovna vojska.

Velika zmaga v zapadni Galiciji; doslej nad 30.000 vjetih. — Rusko umikanje v jugovzhodni Galiciji; naša karpatska armada prodira. — Nemci prodirajo proti Rigi. — V Flandriji zmagujejo Nemci in prodirajo čez Ypern proti Calaisu. — Turki so odbili pod velikanskimi izgubami sovražnika vse napade na Dardanele.

Zmaga! Po več kot 9 mesečnih bojih dosegli smo na vseh bojiščih uspehe, ki so pravi memento mori za nasprotnika. Najznamenitejši uspeh je bil dosežen v zapadni Galiciji. Velikanski boji v Karpatih, pri katerih so junaški avstro-ogrski vojaki kakor železna jez vstavili divje morje ruske premoči, bili so že dokaz, da je pot v srce naše domovine le čez mrlične naše armade mogoča. Malo je v svetovni vojni tako gigantovskih bojov, kakor so bili oni v Karpatih. Medtem pa so pripravljale nemške in avstro-ogrske bojne čete natiroma siloviti napad v zapadni Galiciji. Predno so Rusi prišli temu načrtu na sled, so jih naši že napadli in so prodrli njih večkrat utrjeno fronto na 150 kilometrov. Ta zmaga je tudi za v vojaških zadevah neizobraženega kot velepomembni uspeh umevna. Govori se o velikanskem številu ruskih vjetnikov in pridobljenih topov ter drugega bojnega materiala. Uradna poročila sama pravijo, da je bilo več kot 30.000 Rusov vjetih, katero število se pa z vsakim dnevom povečuje. Ali ne samo v tem leži uspeh. Glavno je, da je ruska železna fronta prebita, da so prišle naše in nemške čete Rusom v hrbet in da se morajo vsled tega Rusi tudi polagoma iz Karpat omakniti, ker bi jih drugače naši popolnoma obkolili. Ruski jekleni kolos je vržen v beg!

Obenem prihajajo velezanimiva poročila iz najsevernejših krajev Rusije. Slavni nemški feldmaršal Hindenburg pripravlja zopet enega svojih uničujočih udarcev proti Rusiji. In tokrat meri ta udarec naravnost v srce Rusije. Zadnja poročila namreč pravijo, da se nahajajo nemške predstraže že v bližini ruske utrdbे Riga, ki leži na železnici proti ruski prestolici Petersburg...

Ednako lepi so nemški uspehi v boju proti

zdrženim Francozom in Angležem. Pri Ypernu so dosegli Nemci nepričakovani uspeh; prebili so tam angleško-francosko in se nahajajo zdaj v napredovanju proti najvažnejšemu pristanišču Calaisu. Kadar zavzamejo Nemci Calais, takrat je podla Anglija v srce zadeta in furija vojne ogrozila boče njeno kramarsko ozemlje. Tako se maščuje usoda polagoma nad glavnim krivcem te svetovne vojne.

Prav pridno se bori tudi naš turški zaveznik. Vsi napadi na Dardanele so se doslej pod velikimi izgubami za Angleže in Francoze izjalovili.

Zmagujemo torej na vseh bojiščih, zmagujemo, kakor ravno mora pravica zmagovati. Upati je, da bodejo zdaj tiste „nevtralne“ države, ki čakajo v neverjetni sebičnosti na lastno izkoriščanje, zdaj izpoznale nevarnost napada na Avstrijo in Nemčijo. Čas bi bil, da bi gotovi naši „prijatelji“ ne prodajali svojo čast in svojo bodočnost za lečino jed angleških obljub...

Ali naj že prinese bodočnost kar hoče; bomo ponosni, pogumni in navdušeni! Poštena, odkrita in nepremagljiva mora biti naša ljubezen do cesarja in domovine!

Velika zmaga v zahodni Galiciji.

Na zahodnem Gališkem dosegli smo skupno z našimi zvestimi zavezniki izredno važno zmago, ki boče gotovo imela na vse vojne dogodke precejšnji vpliv. Hrabre naše armade predrle so rusko fronto in spravile nasprotnika v divje beg proti vzhodu. O važnosti tega zmagovitega boja govorimo na drugem mestu. Tu naj bode objavljena le glavna in najvažnejša uradna poročila. Avstro-ogrsko uradno poročilo o tej zmagi se glasi:

K. B. Dunaj, 3. maja. Uradno se danes jutraj razglašajo: Združene avstro-ogrske in nemške moči so včeraj sovražnika v njegovih že mesece sem pripravljenih in zasedenih postojankah v zahodni Galiciji napadle in so ga na celi fronti Malastow-Gorlice-Gromnik ter severno od nje vrgli; prizadele so mu hude izgube, napravile več kot 8.000 vjetnikov ter zaplenile topov in strojnih pušk v doslej še nedognanem številu. Obenem so prekoračili naši vojaki spodnji Dunajec.

Ob karpatski fronti v Beskidih je položaj neizpremenjen.

V gozdnih Karpatih smo v zopetnih bojih vzhodno Kozjowo prostora pridobili, sovražnika iz njegove postojanke vrgli in njegove protinapade krvavo odbili. Napravili smo tam več sto vjetnikov ter zaplenili tri strojne puške.

Tudi severno Osmalode smo vrgli sovražnika od raznih visočin ter mu prizadeli hude izgube. Tudi tam se nadaljujejo boji.

Na ruski meji med Prutom in Dnjestrom ničesar novega.

Namestnik šefa generalštaba:
pl. Höfer, fml.

* * *

K temu pride nemško uradno poročilo, ki se glasi tako-le:

K. B. Berlin, 3. marca (W. B.). Iz Velikega glavnega stana se danes poroča:

V navzočnosti vrhovnega poveljnika feldmaršala nadvojvode Friderika in pod vodstvom (nemškega) generalobersta v. Mackensen-a so združeni vojaki včeraj po trdovratnih bojih vso rusko fronto v zahodni Galiciji od blizu

ogrške meje do iztoka Dunajca v Vislo na raznih krajih predrli in povsod vtisnili. Oni deli sovražnika, ki so zamogli pobegniti, se nahajajo v hitrem nazadovanju proti vzhodu, ostro zasledovani od združenih vojakov. Trofeje zmage se še ne dajo niti približno pregledati.

Najvišje armadno vodstvo.

Nemško poročilo o zapadno-gališki zmagi.

K.-B. Berlin, 5. maja. (W.-B.) Iz Velikega glavnega stana se danes poroča:

Napad zvezanega vojaštva severno gozdnih Karpat predril je včeraj že tretjo utrjeno linijo Rusov, kateri tam, na celi fronti vrženi, proti Wisloki bežijo. Velikost zmage je iz tega razvidna, da so pričeli Rusi svoje vsled našega prodiranja na severni flanki ogrožene postojanke v gozdnih Karpatah južno-zahodno Dukle izpraznjevati. Hitrost, s katero se je doseglo naše uspehe, napravi nemogoče, da bi se podalo sliko s številkami o plenu zmage. Po dosedanjih poročilih znaša število ruskih vjetnikov več kot 30.000 mož.

Najvišje armadno vodstvo.

Ruski poraz v Galiciji.

K.-B. Dunaj, 5. maja. Iz vojnega tiskovnega stana se poroča:

Uspeh zmage v zapadni Galiciji je mnogo večji, kakor se je pustilo v prvem hipu izpoznati, ker se je zdaj že velik del ruske Karpatske fronte v nazadovanje sovražnika potegnilo.

O trofejah zmage se pri velikosti v poštevh prišlega prostora še veščdninebode pridobilo pregleda.

Ravno tako v zapadni Galiciji kakor v Beskidah se prinaša vedno še vjetnike; ali razumljivo je, da je popolnoma nemogoče, njih število zanesljivo določiti.

Ker se torej v tem oziru od privatne strani v javnosti razširja, temelji na samovoljni cenitvi, ki nima reelne podlage. V uradnih razglasih se pove vedno stanje vojnih vjetnikov, ki so se že pripeljali v zadajšne postaje in prevzeli v lastno oskrbo. Končna svota bode na vsak način jako velika.

Rusi na begu.

K.-B. Dunaj, 5. maja. Uradno se danes popoldne razglasa:

Nadaljni vpliv zmage se pričinja pojavljati. Ruska Beskidna fronta Zboro-Sztropko-Lupkova postala je nevdržljiva.

Bojne pesmi.

I.

Jasnih oči, veselih lic
zeleno Štajerske je sin,
za srečo in veselje
je rojen sred planin —
Ej, fant pa tak
je štajerski vojak!

Zvestoba v srcu mu živi
in grda laž mu tujka je,
po izdajalstva zlobni poti
vam nikdar Štajerc pač ne gre —
Ej, zvest pa tak
je štajerski vojak!

In v boju leva ne boji
se štajerski vojak nikdar;
železna pest prebije vse
kar doma ogrozi oltar!
Ej, hraber tak
je štajerski vojak!

Ker zmagovite združene bojne moči med trajno uspešnih bojih od zapada sem proti Jaslo in Zmigrod napredujejo, je sovražnik v zapadnem oddelku karpatske fronte od danes zjutraj sem v polnem nazadovanju iz Ogrske, zasledovan od naših in nemških vojakov.

Rusi so torej v okroglo 150 kilometrov dolgi fronti premagani in pod najtežjimi izgubami k nazadovanju prisiljeni.

Ostali položaj je v splošnem nespremenjen.
Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Velika odločilna zmaga.

K.-B. Dunaj, 4. maja. Uradno se danes razglasa:

V zvestem vojnem bratstvu so dosegli vojniki Nemčije in Avstro Ogrske novo zmago.

Odkar so Rusi po naši zmagoviti bitki pri Limanovi na zahodnem Gališkem nazadovali, držali so močno utrjeno sovražno fronto med Vislo in glavnim visočnam Karpat; to fronto smo v vsej njeni obsežnosti osvojili.

V nadaljevanju napada so avstro-ogrške in nemške bojne moči tudi včeraj ob vsej fronti pod očmi rhovnega poveljnika armade feldmaršala nadvojvode Friderika priborile nove uspehe; vsilile so nezadržljivo naprej proti vzhodu in prisilile zopetno velike ruske moči k nujnemu nazadovanju.

Pomen skupnega uspeha se še ne da niti približno pregledati. Število dosedanjih ruskih vjetnikov je zraslo na več kot 30.000 mož in se še vsako uro povečuje.

V mnogoštevilnih pridobljenih ruskih postojankah zaplenili so velike množine vojnega materijala; 22 kanonov in 64 strojnih pušk je pri prvem plenu.

Na vseh drugih frontah je položaj v splošnem nespremenjen.

Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od pondeljka.

K.-B. Berlin, 3. maja. (W.-B.) Iz Velikega glavnega stana se danes poroča:

Ob nadaljnem zasledovanju proti Rigi bežajočih Rusov zaplenili smo včeraj 4 kanone, 4 strojne puške in sm vjelo južno Mitave zopet 1700 mož. Skupno število ruskih vjetnikov v tej bitki se je torej na 3200 povišalo.

Ruski napadi južno-zahodno Kalvarje so se ponesečili pod težkimi izgubami sovražnika.

Smeji i smrti se v obraz,
prelije svojo kri vesel,
še v grubu ranem tam v tujini
zavriskal bode in zapel!
Nikdo ni tak
kot štajerski junak!

II.

Oh v gorovju tujem
griček tam leži,
bogov ali roža
ktera tam cveti?

Ko bi solze moje
zemljico močile,
pač prekrasne rožce
bi iz grička vzklike.

Ali duša moja
solze mi preliva,
tam v tujini grozni
ljubček mi počiva.

Vrgli smo Ruse čez Szes zupo nazaj in vjeli 330 mož.

Tudi severno-vzhodno od Skierniewice so doživeli Rusi težki poraz; pri temu so razven velikega števila mrtvih 100 vjetnikov izgubili.

Avstrijsko poročilo od nedelje.

K.-B. Dunaj, 2. maja. Uradno se razglasa:

Na Rusko-Poljskem se je sovražnika v nekaterih oddelkih iz prednjih postojank vrglo. Naši vojaki prišli so pri temu deloma do obrambene črte sovražnikove glavne postojanke.

Na fronti v zahodni Galiciji in v Karpatih živahni topovski boj.

Na visočinah med dolinami Orawa in Opor zavrnili so naši vojaki nove hude ruske napade; napravili so 200 vjetih, izvršili potem napad in pridobili po trdem boju neko močno rusko postojanko vzhodno visočine Ostry. Pri temu se je več sto Rusov vjelo in strojne puške zaplenilo.

V južno-vzhodni Galiciji in v Bukovini nobene spremembe.

Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Nemško poročilo od nedelje.

K.-B. Berlin, 2. maja. Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan, 2. maja.

Zahodno bojišče. V Flandriji poskusil je sovražnik po jako močni artiljerijski pravi napasti našo novo postojanko severno-vzhodno Yperna in sicer so napadli Francozi med kanalom in cesto Ypern S. Julien energično, Angleži pa vzhodno od tam slabotno. Ti poskusi so bili zlasti zaradi našega jako vplivnega ognja v stran in brbet iz pokrajine Brodseinde in Veldhoeka popolnoma brez uspešni. Tri strojne puške so ostale v naših rokah.

V Argonih napravili so naši napadi severno od Le Four de Paris dobri napredek. Kljub trdovratni branitvi izgubili so Francozi več jarkov in 156 vjetnikov.

Med Maaso in Mosel prišlo je le v Priesterwaldu do hudih bojov, kjer so Francozi v velikih množinah večkrat napadli. Mi smo te napade, ki so dospeli deloma do naših jarkov, pod močnimi izgubami za sovražnika odbili in napravili 90 vjetnikov.

Včeraj smo spravili iz bitke zopet dva sovražnikova letalna stroja. Enega smo prestrelili pri Reimsu, drugega pa smo severno-zahodno od Verduna iz flotilje prisilili, da se izkrca.

Vzhodno bojišče. Naše operacije v severno-zahodni Rusiji napravile so lepe napredke. Pri Szawle smo nadaljnih 400 Rusov vjeli.

V zasledovanju bežečih Rusov dosegle so nemške čete pokrajino južno-zahodno Mitave.

Tam ljubezen moja
mlada je zaspala,
a za njim do smrti
bodem žalovala!

III.

Kaj gledaš, mati blede,
kaj bi zdaj žalovala?
pravica že zmaguje —
ti — sama si ostala!

In kar pod tvojim sročem
v bolesti si nosila,
to vzela ti je s smehom
usoda pač nemila.

Oj ti žrtvuješ, mati,
več kot armade tri —
za tebe zmage lepe,
za te veselja ni!

Vsa domovina ljuba
bo zmago praznovala,
a ti, oj mati blede,
ti — sama si ostala!

Ruski napadi v pokrajini Kalvarja so bili pod močnimi izgubami za sovražnika odbiti. 300 vjetnikov ostalo je v naših rokah.

Najvišje armadno vodstvo.

Nemško poročilo od torika.

K.-B. Berlin, 4. maja. (W.-B.) Iz Veličnega glavnega stana se poroča:

V Flandriji smo svoje napade od severa in vzhoda z velikim uspehom nadaljevali. Danes zjutraj so padli Zevenkote, Zonebeke, Westhoek, Poligone-Veld-gozd, Nonne Boschen — vse kraje, za katere se bojujemo vroče že mnogo mesecev — v naše roke. Odhajajoči sovražnik stoji pod stranskim ognjem naših baterij severno in južno od Yperna.

V Argonih poskusili so Francozi zaman, da bi neki od nas dne 1. maja zasedeni jarek severno od Le tour de Paris nazaj dobili.

Artiljerijski boji med Maaso in Mosel so se tudi včeraj nadaljevali.

Število v zasledovanju na Mitavo vjetih Rusov se je povišalo na čez 4000 mož.

Ponovni ruski napadi južno-zahodno od Kalvarje bili so odbiti. 170 Rusov smo vjeli.

Istotako so se ponesrečili ruski napadi južno-vzhodno od Augustowa pod težkimi izgubami za sovražnika, ki je tam razven vjetih 4 oficirje, 420 mož in dve strojni puški izgubil.

Tudi pri Jedwabnu severno-vzhodno Lomze smo odbili ruski ponočni napad.

Ofenziva med gozdnimi Karpatami in zgornjo Vislo vzela je dobri napredek. Plen prvega dneva znaša 21.500 vjetih, 16 kanonov, 47 strojnih pušk ter točasno še nepregledni vojni material vsake vrste.

Najvišje armadno vodstvo.

Hindenburgova ofenziva proti Libavi, Mitavi in Rigi.

Graška „Montagszeitung“ od preteklega ponedeljka piše: Zopet je zadel generalni sunek Hindenburga Ruse popolnoma nepripravljene. Nemška ofenziva, ki je v zadnjih dneh v guberniji Suwalki in ta severnem Poljskem pričela, dala je ruskim vojakom toliko opraviti, da so medtem prezrli popolnoma natihem pričeti večji napad. „V široki fronti“ začelo je napredovanje iz Memela, dseglo takoj brez boja linijo železnice Dünaburg-Libava in od predvčerajšnjega stojijo nemški vojaki v Mitavi, s ciljem v Rigo in — v Petersburg? Ne more se še vedeti, kakšen vpliv bode imela ta nova nemška ofenziva; ali toliko je gotovo, da leži Mitava bližje od Petersburga nego od Varšave.

Severni del gubernije Kowno je vsled tega ugoden za napad, ker ni tam nobenih trdnjav. Utrjena kraja sta tukaj šele vojni pristanišči Libava in Riga, medtem ko je Mitava odprto mesto. Poročano še ni, v kateri meri so Nemci zasedli železnico Dünaburg. Ali promet na tej železnici bode Rusom brzkone že nemogoč. S tem pa bode rusko vojni pristanišče od svoje glavne zveze z notranjo Rusijo odrezano; Libava ima potem le še eno železniško zvezo in ta gre čez Rigo. Pa tudi ta se izteče pri Murawjewi v železnico Dünaburg-Libava. Ako bi prišli Nemci torej do Murawjewe, bila bi Libava od vsake železniške zveze odtrgana. In komaj je pričakovati, da bi Rusi v tako kratkem času zadostne množine vojaštva proti severu vreči zamogli, da bi zabranili nadaljno hitro napredovanje Nemcev. Še eno: Železnica Dünaburg-Libava se odcepi pri Dünaburgu od glavne proge Varšava-Petersburg. To je ena glavnih žil za ruski operacijski prostor okoli Varšave. Zato so metali nemški letalci opetovano bombe na vozelj Bialystock.

Iz vsega se razvidi, da je položaj za nas in Nemce vedno bolj ugoden in da se pripravljajo vevlažni odločilni dogodki.

Laški list o položaju.

Razni listi v inozemstvu so seveda že mesece sem pisarili, kakor da bi bili Avstro-Ogrska

in Nemčija že premagani in podjarmljeni. Po zadnjih uspehih pa se resnica ne da več zakriti in tudi ti listi pričenjajo polagoma svoje čitatelje pripravljati na to resnico. List „Italia“ na primer, ki stoji naravnost v službi nasprotnikov, piše o sedanjem vojnem položaju tako le:

„Če objektivno presodimo vojni položaj, tedaj vidimo: 1. da so bile zavezniške čete do sedaj nesposobne, doseči večje vojaške uspehe; 2. da zahteva zavzetje Dardanel, ki ga gotovi listi označujejo kot lahko izvedljivo operacijo, armado broječo najmanje 300.000 mož in jako nevarno pomorsko akcijo; 3. da je ruska ofenziva v Karpatih zlomljena.“

Podobno pišejo tudi drugi nasprotniški listi. To je dokaz, da pričenjajo tudi v inozemstvu uvidevati moč naše in nemške armade.

Turške zmage pri Dardanelih.

K.-B. Konstantinopol, 5. maja. Po ednoglasnem naziranju raznih tukajšnjih vojaških krogov se mora smatrati dosedanji francosko-angleški napad na Dardanele za konečno ponesrečen. Le mali del izkrcanih vojakov, ki je zaradi okoli postavljenih vojnih ladij le na dveh neznatnih točkah pri Ari-Burnu in Seddil-Bahru ostal, ne more tam nobenega napada napraviti in se bode lahko pregal.

Smatra se, da so Angleži in Francozi na mrtvih, ranjenih in vjetih izgubili polovico svojega efektivnega stanja, torej 30.000 mož.

Zlato klasje.

Korespondenci „Information“ poznamo sledeči velezanimivi članek:

Admiral grof Montecucoli bi svoj znani izrek danes gotovo spremenil in dejal: „V vojni se potrebuje tri stvari: žitje, žitje, žitje!“ Kajti denar še ni žitje, ali žitje je vedno denar.

Zaloge žitja so arzenali za gospodarsko vojno; ako so ti napolnjeni, potem je vse vojskovanje zasigurjeno.

Pač noben nauk svetovne vojne ni tako brezdvomno dokazan, kakor ta, da je temelj vsake zdrave države trdna zemlja kme-

tijstva in daje krepki kmetijski stan življenski pogoj države.

Hujskaci proti domači krepki upravni politiki so bili vsled svetovne vojne temeljito zavr-njeni. Ako bi se bilo njih nasvetu ubogalo, bi stala Avstro-Ogrska in Nemčija pred gospodarsko katastrofo, ki bi se je celo z najbolj junaškimi boji ne moglo popraviti.

Na Angleskem pride na 1000 prebivalcev 34 ton pšenice in rži lastnega izdelka; na Nemškem pa jih pride na 1000 prebivalcev 246 ton (1 tona ima 1000 kg) to veliko premoč pri žitju si je pridobila Nemčija vsled intenzivnega obdelovanja zemlje in porabe vseh iznajdb agrikalne tehnike ter znanosti.

Pred sto leti se je želo na Nemškem na hektar srednje 92 meterskih centov pšenice ter 88 meterskih centov rži. Leta 1914 znašala je žetev na 1 hektar 216 met. centov pšenice in 185 met. centov rži. To je pri pšenici povišanje produkcije za 134,78%, pri rži pa za 110,22%.

Na Avstrijskem se je želo pred 100 leti na 1 hektar 92 met. centov pšenice in 91 met. centov rži. Leta 1913 znašala je pšenična žetev 134 met. centov, ržena pa 138 met. centov. Zvišanje produkcije znaša torej pri pšenici 45,65%, pri rži pa 51,64%.

Na Ogrskem se je pred 100 leti pridelalo na 1 hektarju pšenice za 92 met. centov, rži pa za 8,79. Lansko leto pa se je pridelalo pšenice na 1 hektarju 127 met. centov, rži pa 116 met. centov. Tukaj znaša zvišanje produkcije pri pšenici 33,04%, pri rži pa 31,96%.

Ako pregledamo te številke, potem pridemo do zaključka, da bi se na ogrski zemlji, ki je nemški enako vredna, lahko štirikrat več pšenice in trikrat več rži pridelalo.

Na Ogrskem se je želo leta 1913 50,3 milijonov met. centov pšenice in 39 milijonov met. centov rži.

To so jako važne številke!

Avstrija producira pšenice 16,227.547 met. centov. Ogrska producira pšenice 50,3, rži pa 13,6 milijonov met. centov.

Torej je Avstrija v pšenični žetvi pasivna. Avstrija ima 29 milijonov prebivalcev, ki porabijo 27.550.000 met. centov pšenice. Torej pri deluje za 11,322.453 met. centov premalo. Ta primanjkljaj iz Ogrskega, ki ima gotovo iste interese na vzdržanju armade, na gospodarski moči cele države, kakor Avstrija.

Krepki kmetijski politiki sli-ši bodočnost!

Dardanele.

Kakor se borijo naši in nemški vojaki z levovo hrabrostjo na ruskih, karpatskih, francoskih in angleških bojiščih, tako stori tudi naš turški zaveznik na naravnost nepričakovani na-

čin svojo dolžnost. Vsi napori angleško-francoske mornarice in armade, da bi si osvojili Konstantinopol, so se doslej pod velikanskimi izgubami za sovražnika izjalovili. Morske ceste Dardanel

Die Dardanellen-Strasse aus der Vogelschau.

so doslej nepremagane. Z ozirom na tekoča poročila o vojnem položaju, prinašamo danes referilno karto Dardanel, ki bode cenjene čitatelje gotovo vrlo zanimala. Kakor znano, vežejo Dardanele Srednje morje s Črnim morjem. Ako bi

bile torej premagane, bi si lahko Angleži in Rusi roke podali, kar bi bilo za vso vojno naravnost usodepolno. Kakor rečeno, pa so si naši skupni sovražniki doslej pri Dardanelah le kr-vave glave pridobili.

Obrambena in plačilna dolžnost.

Predstoječe razširjenje brambene dolžnosti na od dela trudne može v višji starosti in na še ne popolnoma razvite mladeniče se bode sprejelo s pogumno voljo, da vzdržimo do konca. Pet milijonov stalo bode pod orožjem. To pa je šele 10% prebivalstva; kje ostane ostalih 90%? Smešno vprašanje, se bode morda reklo; saj se vendar ne more ženske, pohabljenice in starčeve v vojno pošiljati! Gotovo ne, čeprav vsakdo, kdor hodi skozi ceste mest, mnogoštevilno moč izborne rasti in krepke postave sreča, kateri niso šli pod orožje. To so ljudje, ki se jih je iz bolj ali manj tehtnih vzrokov kot neobhodno potrebne označilo, ali pa ki so se pri naborih izmuzali. Pa ne za te se gre tukaj, čeprav jih je par stotisoč; bolje rečeno, ne samo za te se gre tukaj, marveč ravno tako za te, kakor za otroke, ženske, pohabljenice ter starče.

Torej vendar! Sigurno, seveda pa ne zato, da bi se to mešano družbo v vojno postalo, marveč da se obrambeno dolžnost v tem zmislu splošno napravi, da eni krvni davek, drugi pa denarni davek plačujejo. Istotako je nadalje naravno, da se pri vladajoči druginji z vojnim davkom zamore šele tam pričeti, od koder se začne nekako bogastvo, torej samo pri višjih dohodkih in srednjem premoženju. Ni razumeti, zakaj izgubijo stotisoči življenja in zdravja, zakaj drugih stotisočev očetov svoje sinove izgubi, in zakaj bi bili ravno oni, ki darujejo svojo lastno ter kri svojih sorodnikov, tudi gospodarsko uničeni, medtem ko nešteto drugih mirno doma sedi, se pusti od mnogo boljših, kakor so oni, reševati, svoje premoženje mnogokrat ravno vsled vojne pomnožuje in se v najboljšem slučaju omeji na prestovoljne darove, ki jih ne bolijo.

Vsa čast prostovoljnimi darovi, ali pravzaprav bi morali le v to služiti, izpolniti tujke, ki nastajajo pri generalnem ravnanju iz javnih sredstev. Oni naj izpopolnijo javna sredstva, ne pa da bi jih nadomeščali. Za zaostale, za ranjence in pohabljenice mora država skrbeti, in država naj bi se v prvi vrsti na one bogate ljudi obrnila, ki so iz katerega vzroka karkoli daleč od bojev ostali. Jaz poznam n. pr. nekoga finančnika, ki je, čeprav je rezervni oficir — doma ostal, ker se ga je označilo kot „neobhodno potrebnega“; ta ima vsako leto okroglo en milijon dohodkov; gotovo bi zamogel biti zadovoljen, ako bi se mu izjemoma v vojnem letu le pol milijona pustilo.

Država je najvišji lastni namen. Zato razpolaga brezobzirno čez kri in življenje vseh za boj sposobnih; istotako brezobzirno pa mora razpolagati tudi čez premoženje vseh za plačilo zmognih. In ako ljudstvo v orožju z veseljem v smrt hodi, pač ne bode preveč, ako se zahteva, da se položi tudi težke denarne žaklje, čeprav z manjšim veseljem pa vsaj ne z ostudnim stokanjem, na oltar domovine.

Dopisi.

Breg pri Ptuj. (Odlikovanje.) Vrli vpokojeni c. in kr. žandarmerijski stražmojster g. Anton Planinc bil je od cesarja odlikovan s srebrnim zaslužnim križcem s krono. Rešil je namreč dne 21. julija 1914 v Orehovi vasi pri Mariboru Marijo Potočnik iz smrtne nevarnosti iz ognja, to pa z lastno smrtno nevarnostjo. Junaški rešitelj bil je namreč z rešenko vred zadet od težkih tramov, ki so padali iz goreče strehe. Bil je na tla pobit, nezavesten in zadobil hude opekline po licu in rokah ter druge telesne poškodbe, tako, da je bil dolgo časa bolan, da tudi še sedaj ni popolnoma okreval ter je moral biti vsled tega vpokojen. Dekoracija tega zaslužnega moža se je vršila v nedeljo dne

Mati zemlja

vedno zopet popravi, kar je zakrivila. Kolikokrat si pridobi kmet, delavec, sprehajatelj zunaj na mrzli, mokri zemlji revmatične bolečine, nadoh, kašelj ali kaj podobnega. Ali skrbna zem-

2. maja t. l. na Bregu pri Ptuj po c. kr. okrajnem glavarju g. dr. vitezu plem. Netolczka, kateri mu je po jednatem, ginljivem in navdušenem govoru obesil zaslužni križec na prsa ter mu prisrčno čestital. Zastopani so bili pri tej slavnosti vsi uradi iz Ptujja in okolice po njih predstojnikih, mnogo število občinstva, sorodniki, prijatelji in znanci odlikovanega, ki so prišli od blizu in daleč osebno čestitali in so odlikovanemu želeli še mnogoletno vživanje te časti. Tudi mi čestitamo g. Planincu prav prisrčno!

Brezno. (Velika nesreča.) Dne 27. p. m. ob 6. uri zjutraj zgodila se je velika nesreča pri prevozu čez Dravo v Janževi gori. Posestnica prevoza in dekla Antonija Osirnig hoteli ste se peljati na Brezno v cerkev. Delo prevzel je oče posestnice, 65 letni Anton Rebernig, ki pa vožnje po Dravi ni bil vešč. Komaj so odpluli s čolnom, ko se je ta že z vodo napolnil, ker je bila vrh prehodu napeta. Ob tej priložnosti potegnili so valovi Drave deklo Osirnig seboj; izginila je brez sledu v vodi. Z vodo napolnjeni čoln se je odtrgal od vrvi. Oče posestnice je bil menda od srčne kapi zadet; visel je mrtev čez čoln. Nesrečna posestnica je očeta krčevito držala in na pomoč klicala. Te klice je slišal železniški čuvaj Gradischnig. Čeprav še ni bil oblečen, skočil je oborožen z dolgo štango v Dravo in šel kolikor mogoče daleč čolnu nasproti. Posestnici se je posrečilo, da je prišla štango z eno roko in je na ta način čoln vstavila. Nemogoče pa je bilo, privleči napolnjeni težki čoln na suho. V tem groznem položaju so morali več kot četrt ure vstrajati. Potem so prišli močje mimo, ki so pomagali pri rešitvi posestnice in njenega žalibog mrtvega očeta. Kdor bi kaj o utonjeni dekli ali pa sploh o kakem ženskem mrliču v Dravi izvedel, naj to blagovoli naznaniti gosp. Andreju Wesonig lesnemu trgovcu, Reifnig-Fresen. Hrabremu železniškemu čuvaju Gradischnigu pa pristojna za njegov pogumni čin gotovo premija za rešitev življenja.

Odlikovani ženski korporal.

Gospodična Marija plem. Fery-Bognav je prostovoljno stopila v vojaško službo in po-

Ein Ausgesehener weiblicher Unter-Korporal

stala kmalu korporal. Za svoje hrabre čine dobila je od cesarja zlato brošo z cesarjevim imenom. — Prinašamo danes sliko te ženske junakinje.

lja pusti zdravilne rastline zrasti in iz teh je Fellerjev rastlinski esenčni fluid z. zn. „Elzafluid“ narejen, ki nam bolečine takoj zopet prežene. Mnogo zdravnikov rabijo in priporočajo to sredstvo in vsakdo je naj bi imel v hiši. 12 steklenic pošlje franko za 6 kron lekarnar E.

Razno.

Uredniško naznanilo. Po kratkem vojaškem službovanju bil sem zaradi boleznih superarbitriran. Vsled tega prevzamem s to številko zopet uredništvo „Štajerca“. Zahvaljujem se vsem, ki so listu in meni tudi za časa moje odsotnosti zvesti ostali. Z združenimi močmi delujmo i z naprej za blagor našega ljudstva in prelepe, tako hudo ogrožene domovine. Naš program, naši cilji in nameni ostanejo vedno ednaki! Cenjene prijatelje in sotrudnike pa prosim ob tej priliki za nadaljno zvesto sodelovanje!

Karl Linhart, urednik „Štajerca“

Jokavi pesimisti in kritiki, ki slikajo vedno vraga na steno in hočejo vsako zaslug naših armad zmanjšati ter žive v večnem strahu, da jih bodejo zjutraj že Rusi ali Srbi z bajonetom iz postelje vrgli, bi bilo v prvi vrsti treba usta zamašiti. Ti ljudje napravijo v svoji zlobni nezmyselnosti neverjetno veliko škodo. Njih besede vplivajo kakor strup na domovinsko navdušenje, katerega v teh težkih časih gotovo silno potrebujemo. Saj gotovo tudi mi nismo lahkomiselni otročaji, ki bi sami sebi lagali, da je ta vojna lahka stvar in da bomo kar meni nič tebi nič celi svet sovražnikov na tla zbili. Tako hitro ne gre ta stvar; o tem smo tudi mi prepričani, da je pravica na naši strani in je končna zmaga nam in edino nam zasigurjena. Iz tega prepričanja, ki je vsakemu pravemu Avstrijcu že naravnost vera, pa sledi tudi naše neomajeno zupanje v bodočnost. Zmagali bomo, kajti zmagati hočemo in zmagati moramo! To je naše geslo. Črnogledci pa ne znajo družega, nego majati prazne svoje glave, vzdihovati kakor mučeniki in dolžiti tega ali onega, da je kriv vse nesreče. Tako širijo med ljudstvom nezadovoljnost z lastno domovino, tako jemljejo slehernemu človeku veselje in zaupanje. Res, te črnogledce bi naj se pobralo in poslalo tja v Galicijo na fronto; tam bi se v vrstah naših junaških vojakov naučili domovinskega čuta in ljubezni... Najhujši pa so tisti črnogledci, ki širijo iz bogve katerih vzrokov neverjetne, bedaste in nevarne govoric. Koliko takih blaznih govoric smo že v zadnjem času slišali, tako, da so se človeku kar lasje ježili. Ni mogoče izmisliti tako velike neumnosti, da bi jo neizobraženo ljudstvo ne verjelo. In vse zaradi takih črnogledcev, ki ničesar ne razumejo, marveč le oslarije naprej blebetajo. Po našem mnenju bi bil skrajni čas, da se enkrat razširjevalci takih govoric za jezik prime. Zdjaj, ko je treba, da so vsa avstrijska srca združena v sveti volji za zmago, zdaj niso taki razširjevalci bedastih govoric nič boljši nego navadni izdajalci. Zato pa tudi ne zaslužijo nobenih obzirov in nobenega usmiljenja. Naši čitatelji so lahko prepričani, da jim „Štajerc“ ničesar ne zamoli in ničesar ne zataji, kar je zrelo za javnost. Uradna poročila iz bojišč ravno tako od strani nemškega kakor tudi avstro-ogrškega armadnega poveljstva so doslej vedno le resnico poročala. Zakaj bi torej rajše neumnim govoricam verjeli, ne pa tem poročilam? Še enkrat torej: skrajni čas bi bil, da se ustavi bedasto razširjenje neumestnih lažljivih in nevarnih govoric.

Vpoklic pod orožje letnikov 1873—1877.

Uradno se razglašajo: Vsi pri naborih v času od 6. aprila do 6. maja 1915 ali pozneje do spodaj označenih vpoklicnih terminih za črnovojniško službo z orožjem sposobni spoznani črnovojniški obvezanci rojstnih letnikov 1873, 1874, 1875, 1877 so vpoklicani. s. 1. avstrijski državljani za 15. maja; — 2. ogrski državljani v terminih, ki se jim jih na posebnih vpoklicanih kartah naznanijo. — Pri poznejših naborih (Nachmusterungen) kot sposobni spoznani priti morajo 48 ur po naboru pod orožje. — Za one črnovojniške obvezance rojstvenih letnikov 1873 do 1878, ki morajo priti zaradi mimoidočega obo-

V. Feller Stubica, Elsaplatz št. 241 (Hrvatsko). Tudi Fellerjeve odvajalne Rhabarbara-kroglice z. zn. „Elza-kroglice“, 6 škatlic za 4 krone franko, zamoremo svojim čitateljem kot milo vplivajoče, neškodljivo odvajalno sredstvo iz lastne izkušnje najbolje priporočati. peos - - -

lenja šele v poznejšem terminu pod orožje, tisti termin, ki je označen na črnovojniškem legitimacijskem listu. — V interesu vsacega črnovojnika je, da vzame seboj par močnih čevljev, oz. škornjev ali opank, jedilno orodje in jedilno posodo ter priprijetete (predmete za čiščenje), v kolikor ima te predmete na razpolago. Za te predmete dobi, v kolikor so porabni, po njih vrednosti primerno odškodnino. Tudi se priporoča, vzeti seboj življenska sredstva za tri dni. — Črnovojniški legitimacijski list opravičuje za prosto železniško vožnjo pri vpoklicu in se ima pred nastopom vožnje pri csebnih blagajni predložiti. Kdor bi se temu povelju ne pokoril, bi se v zmislu postave z dne 28. junija 1890 strogo kaznoval.

Zopetni nabori črnovojniških obvezancev letnikov 1878—1890, 1892, 1893 in 1894. C. kr. korespondenčni urad poroča z dne 3. maja: V času med 1. oktobrom in 31. decembrom 1914 izvršeni nabori za rojstne letnike 1878 do 1890, 1892, 1893 in 1894 so pokazali pojave, da se ni povsod enako merilo glede možnosti vporabljal. Nastopile so pri temu razlike, ki zahtevajo nujno direktne poravnave, da se v zmislu splošne vojne dolžnosti zasiguri enakomerno ravnanje vasei za boj sposobnih državljanov s tem, da se jih pritegne k službi z orožjem ali za obrambo domovine. Vojaška oblast odredila je tedaj še enkratni nabor zgorajšnjim rojstvenim letnikom pripadajočih črnovojniških obvezancev, v kolikor v posameznih pokrajinah uspehi prejšnjega nabora ne napravijo tega nepotrebno. Kdo ima priti? K zopetnemu naboru bodo prišli vsi v letih 1878 do 1890, 1892, 1893 in 1894 rojeni, ki še ne služijo z orožjem v skupni armadi ali vojni mornarici ali v črni vojni na temelju svoje csebnosti črnovojniške dolžnosti; toraj tudi tisti, ki so bili pri prejšnjem naboru za črnovojniško službo z orožjem sposobni spoznani, ki pa so bili pri prezentiranju ali pozneje kot nesposobni odpušteni. Določbe tozadevnega razglašala glede izjem pri naborih kažejo napram svoječasnim takim odredbam bistvene razlike, ki se tičejo na eni strani značaja novega nabora, na drugi strani pri prejšnjem naboru pridobljenih izkušenj. Da se pridobi lažji temelj za kontrolo, se je tokrat določilo splošno dolžnost naznanila za naborne obvezance pri občinah. Priporoča se, da se prinese seboj črnovojniški list prejšnjega nabora. Kraj, kjer se bodejo ti nabori v času od 25. maja pa do 15. januarja 1915 vršili, je po navadi bivališča dne 1. maja 1915 kot dneva izdaje vpoklicnega razglašala. Poznejša sprememba bivališča ne spremeni ničesar na tem stanju; mimoidoče bivanje le nekaj dnevov pa ne velja kot bivališče v tem zmislu. Kdor bi se pri občini svojega bivališča ne naznanil, bil bi od politične oblasti strogo kaznovan. Glede pribojnikov, nosenja znaka ednoletnih prostovoljcev, veljajo iste določbe kakor pri prejšnjih naborih. Tudi v iste rojstvene letnike spadajoči, v evidenci druge rezerve za službo obvezani boznothercegovinski deželani, ki se nahajajo v Avstriji, se bodejo pod istimi pogoji i. s. p. c. in kr. nadomestnem okrajnem komandu njih bivališča zopetnemu naboru podvrgli in se morajo dne 10. maja 1915 pri občini bivališča zglasiti. Vsled izvršitve zopetnega tega nabora se bode preložilo pritegnenje pred kratkim naznanjenih sprememb črnovojniške postave glede novo uresničenih črnovojniških kategorij.

Pri zopetnem naboru črnovojniških obvezancev rojstnih letnikov 1878 do 1890, 1892, 1893 in 1894, o katerem poročamo zgoraj, morajo glasom uradnih poročil priti vsi v omenjenih letih rojeni črnovojniški obvezanci, ki še ne služijo pri vojakih. Ni pa treba priti: 1. onim, ki že zdaj najmanj od 1. aprila 1915 delujejo v črnovojniški službi; 2. zdravnikom; 3. vojaškim gažistom v pokoju ali v razmerju izven službe; 4. onim, ki so vsled pohabljenja za vsako črnovojniško službo nesposobni spoznani, ako imajo „Landsturm-Abschied“ ali „Landsturm-Befreiungs-Zertifikat“ oziroma so bili že svoj čas iz nabornega lista izbrisani; 5. onim, ki so bili vsled kakšnerane superarbitrirani in so bili vsled tega kot „waffenunfähig“ spoznani ter iz armade odpušteni; 6. onim, ki so zaradi po-

manjkanja ene noge ali roke, obeh očij, zaradi gluhonemosti ali kretinizma, sodnijsko priznane blaznosti, ako je pri naboru dotični dokaz že podan; 7. duhovnikom in kandidatom za duhovništvo priznanih cerkev; 8. onim, ki so bili pri prejšnjih naborih za službo z orožjem zmožnim spoznani, ki pa so bili iz javnih vzrokov odpušteni („enthoben“), v kolikor je to odpuščenje zdaj še veljavno. — Vsi drugi se morajo najkasneje do 10. maja 1915 pri občini svojega bivališča zglasiti. Tam dobi črnovojniški legitimacijski list, ki ga morajo skrbno shraniti in k naboru seboj prinesiti. Ta list bode tudi legitimacija za prosto vožnjo. Kdor bi se ne naznanil, bode strogo kaznovan. — Nabori se bodejo vršili v času od 25. maja do 15. junija 1915; natančni čas in kraj se bode še posebno razglasil. Pri naboru se bode tudi izvedelo, kam in kedaj bodejo morali potrti vstopiti v armado.

Velika zmaga v vzhodni Galiciji, ki so jo dosegli v svoji zvesti slogi naravnost nepremagljivi avstro-ogrski ter nemški vojaki, napravila je tudi v naših krajih nepopisno navdušenje in veselje. V mestih so bila javna poslopja večinoma z zastavami okrašena in ljudstvo je težko čakalo na podrobnosti bojev, ki jih je bilo po prvih telegramih pričakovati. Po daljših tednih, v katerih se je bil neskončni boj brez posebnega očitnega uspeha, smo dosegli to krasno zmago, ki bode morda merodajna za ves nadaljni razvitek svetovne vojne. Ni čuda, da se je patrijotično, požrtvovalno naše ljudstvo tako veselilo te zmage. Čeprav je zanimanje za vojne dogodke v teh 9 mesecih že precej pojenjalo, je vsplamelo to navdušenje vendar zopet kvišku in povsod se je bralo raz obiza ljudstva čisto domovinsko veselje. Dal Bog, da bi bilo naše orožje i zanaprej tako srečno in da bi splošna zmaga končala to najgrozovitejšo prelivanje krvi!

Setveni dopusti za vojaštvo. Poroča se, da dobivajo v zadnjem času vojaki pri armadi na bojnem polju od svojih domačih mnogoštevilna pisma, v katerih se poživljajo, da naj prosijo dopuste za izvršitev pomladne setve. To dokazuje, da se navodila, izdana o vojaških dopustih za zagotovitev pomladanske setve, pri prizadetem prebivalstvu še vedno napačno tolmačijo. Zato se ljudstvo ponosno opozarja, da se moštvu armade na bojišču sploh ne morejo dovoliti dopusti in so tudi vse tozadevne prošnje brez koristi. Za obdelanje polja onih vojakov, ki so na bojišču pred sovražnikom, se je zadostno preskrbelo na drug način, zlasti z zavestnostimi, ki so se naložile v tem oziru občinam. Dopuste za obdelovanje polja — in sicer v najvišji izmeri 14 dni — je mogoče dovoliti, v kolikor to dopuščajo tozadevni vojaški interesi, samo moštvu, ki je kmetsega stanu in služi pri vojaških četah, zavodih itd. v zaledju (zunaj vojnega polja). Za dopuste te vrste lahko za-prosi ali vojak sam, ki hoče dobiti dopust, ustmeno pri pristojnem vojaškem poveljstvu, ali pa njegovi domači potom političnega okrajnega glavarstva. Na prošnje, ki bi se neposredno pri c. kr. ministerstvu za deželno brambo vložile, se mora prav takomalo ozirati, kakor na prošnje za dopuste vojakov, ki so pri armadi na bojišču.

Odlikovanje za „U. V.“ K. B. poroča z dne 4. maja: Cesar podelil je moštvu podmorskega čolna „U. V.“ (ki je potopil veliki francoski bojni parnik) sledeča odlikovanja: poveljniku vitezu pl. Trapp viteški križ Leopoldovega reda z vojno dekoracijo; lajtnantu pl. Seyfferlitz red železne krone tretjega razreda z vojno dekoracijo; zlato hrabrostno medaljo so dobili torpedomojster Jos. Margetich, štabni mašin-mojster H. Grün in M. Koroschetz; srebrno hrabrostno medaljo prvega razreda so dobili Alois Hammer, Jos. Valasek, Jos. Mesulianek, Al. Födinger, G. Herrmann, Joh. Straka, Karl Lang, Jos. Bergerl, Erwin Jarisch, Leo Cap, K. Retuschnik. Poleg tega je podelil cesar Viljem II. poveljniku železni križ 1. in 2. razreda.

Junaške smrti padel je na severnem bojišču cand. iur. Karl Federnjak iz Ptuj, lajtnant v c. in kr. infanterijskem polku št. 79. Pokojni junak bil je v mestu izredno priljubljen. Kmalu po začetku vojne bil je na Srbakem bojišču težko ranjen. Komaj ozdravljen, podal

se je zopet na severno bojišče, kjer je sovražnikova šrapnela njegovemu nadepolnemu življenju konec napravila. Čast junaku! Teško prizadeti družini pa izrekamo najprisrčnejše sožalje.

Smrt v apnenici. Dne 27. p. m. igrala sta se 3-letni Jakob in 2-letni Avgust, sinova posestnika Jakoba Hrvatina v Pristovi pri Celju pred hišo starišev. Tam se nahaja tudi precej globoka, z vodo napolnjena apnena jama. Mali Jakob padel je v jamo in je tam utonil.

Zaprlji so v St. Veit a. d. Glan na Koroškem neko že 22-krat predkaznovano dekllo Alojzijo Kohler, ki je zopet izvršila razne sleparije in tatvine.

Cloveško okostje, ki je ležalo že okoli 50 do 60 let v zemlji, našli so rudarji v Ebersteinu na Koroškem. Poleg kosti ležali so ostanki zelenega klobuka.

Trije pogumni dečki. Trije 14 letni dečki iz Brüxa na Češkem po imenu Henrik Roben, Wilibald Hoffmann in Anton Nejdol so poslali vojaškemu poveljniku v Chomutovu pismo, v katerem ga prosijo, da naj jih sprejme v vojaško službo. Na to ponudbo je odgovorilo poveljstvo nadomestnega bataljona regimenta št. 97 na domačo občino; v odgovoru nalaga poveljstvo občini, da naj pohvali dečke radi njih ljubezni do vladarske hiše ter zvestobe do domovine in napram nemškemu narodu. Seveda je moralo poveljstvo prošnjo pogumnih dečkov odkloniti, ali vendar jih je v javnosti kot vzor domovinske ljubezni pohvalilo.

Poberite vsako kruhovo drobtinico! Poljedelsko ministerstvo je zvedelo, da pri mnogih kmečkih gospodarstvih še tudi v sedanjem času ne ravnavajo s sedaj neobhodno potrebno varčnostjo s kruhom. Velika kmetijska korporacija Avstrije je javila, da dobijo pri posameznih gospodarjih tudi še sedaj delavci in družina, katerim se daje hrana, na dan 1 kg kruha razven moke, ktera je potrebna za pripravlanje drugih jedij. Kruha se potem porabi zaradi tega toliko, ker si ga posli smejo vrezati poljubno, mesto da bi se jim delil kruh. Posledica pa je, da si ti ljudje vrežejo več kruha, kakor ga morejo naenkrat pojesti, ostanke dobijo potem svinje in govedo. Z ozirom na to, da se v sedanjem času pokrije potreba kruha v marsikaterih pokrajinah komaj le deloma, je pač dolžnost vsakogar, da postopa s tem dragocenim živilom čim najbolj varčno in napoti z vsoto strogostjo tudi svojo družino, da varčuje s kruhom. Poljedelsko ministerstvo pričakuje, da bodo kmetijske organizacije v tem smislu poučljivo vplivale na kmečko prebivalstvo.

Novo vojno posojilo. Kakor izve c. kr. telegrafični in korespondenčni urad, namerava finančni minister izdati drugo vojno posojilo. Vsled tega bodejo pri novem drugem vojnem posojilu izbrali 5½ odstotni tip, ki bode plačljiv v fiksnem določenem terminu. Glede dospetka se še niso odločili, vendar pa mislijo predvsem na dobo desetih let, tako da bi posojilo dospelo maja 1925 leta. Za ta tip je merodajna okoliščina, da se na ta način nudi subskribentom skozi daljšo dobo ugodno obrestovanje. Splošno se sodi, da bode imelo tudi to drugo vojno posojilo gotovo isti uspeh, kakor ga je imelo prvo.

Cesarjev spomin. Presviti naš cesar je odredil, da dobi vsak oficir, ki bode v sedanji vojni odlikovan za svoje zasluge z redom ali vojaškim zaslužnim križcem, še posebno diplomato, katero bode naš cesar lastnoročno podpisal. Dočim se morajo redovi in križci po smrti imejitelja zopet vrniti, ostane ta diploma z dragocenim cesarjevim podpisom spomin še poznim rodovom.

Velika slavnost v Italiji. Danes dne 5. maja se praznuje v Genovi velika italijanska narodna slavnost. Danes je namreč 55 let, kar se je znani Garibaldi s 1250 možmi pri Genovi ukrcal in odpeljal v družbi s poznejšim ministerskim predsednikom Crispijem v Sicilijo na pomoč revolucionarjem, ki jih je neapelska armada pod poveljstvom generala Salzana že skoraj premagala. Na mestu ukrcanja so postavili velik spomenik, ki ga danes razkrijejo. Seveda bode imel slavnostni nagovor znani politikujoči in neverjetno domišljavi pesnik Gabriele d'Annunzio. Zanimiva je ta slavnost zaradi tega, ker so jo hoteli republikanci izrabiti v protiavtarijsko gonjo. Pod prevezo narodnega navdušenja so

Hiša 211

z dvema sobama in kuhinjo odda se v stanovanjske zastonj takoj dvema osebam, ako mogoče brez otrok, ki pomagata pri poljedelstvu. Vpraša naj se pri: Jožef Murko, hišni posestnik v Orešju št. 27 pri Ptujju.

Dva travnika

ležeča na Gornjem in Spodnjem Bregu pri Ptujju, se dasta v najem. Vpraša naj se v upravnishtvu „Stajerca.“ 195

Lepo konjsko krmo

30—40 met. centov proda gospa Marie Murkovič, Mala ves, pošta Sv. Marjeta pri Možgancih. 213

Cene koreninske trte

Portalis in trte za cepljenje se prodajo pri ADOLF TOMANITSCH Spodnji Breg št. 46 pri Ptujju. 220

Kovaški učenc

in kovaški pomočnik se takoj sprejmeta pri Schiretz, Gradec Karlauergürtel 8. 216

SUHE GOBE

(Herrenpilze)

kupujemo. Cenjene ponudbe z navedenjem cene za 1 kg in z vzorcem brez vrednosti na naslov: Vydrova tovarna živil, Praga VIII. na Češkem. 202

Lepo tele

bikec (Pinzgauer) za plemo imam na prodaj. Pogleda se lahko pri mojem vinogradu. (Maiberg). Leopold Slawitsch, trgovec Ptuj. 221

Mizarski učenc

se takoj sprejme pri g. Tomažu Kapun, mizarski mojster, Breg pri Ptujju. 213

Ljudska kopelj mestnega

kopališča v Ptujju.

Čas za kopanje: ob delavnikih od 12. ure do 2. ure popoldne (blagajna je od 12. do 1. ure zaprta); ob nedeljah in praznikih od 11. do 12. ure dopoldne.

I kopeli z vročim zrakom, paro ali „Brausebad“ z ruho K — 70

Usi narodi sveta

znajo vrednost zanesljive ure ceniti in zato se razveseljujejo

Suttnerjeve ure

doma in v tujini največje priljubljenosti.

Štev. 410. Nikel-patent-Roskopf ura, gre 36 ur	K 4-10
705. Nikel-anker-Roskopf ura, gre v kamenjih	5 50
865. Srebrna rundpancer-verižica, 30 gramov	4-40
15	2-20
Niklasta verižica, ostanje bela	1-—
808. Damska ura, jeklo ali nikel	7-90
804. Srebrna damska ura, 6 rubinov	9-50
441. Srebrni privesek, podkov s srečno deteljo, emajliran	—90
108. Niklasta budilnica, dobro kelesje	3-50
600. Najfinejša prima radium-ura (prava nikel-anker-remontoar, pravo švicarsko kelesje, gre v kamenjih, prima cifernica in kazalci, ki svetijo) jako natanko regulirana	8-40

Zastonj dobi vsak kupec kot darilo eno srebrno uro ali verižico ali eno zlato uro.

Več v bogato ilustriranem krasnem katalogu, ki ga naj zahteva vsakdo zastonj in franko od krščanske svetovne razposiljalne

H. Suttner samo v Ljubljani št. 701.

Lastne fabrike ur v Švici.

Glavno zastopstvo fabrike „Zenith“.

Razposiljatev po povzetju ali na preplačilo svote.

Lastna marka „IKO“ svetovno znana.

Kar ne dopade, se izmenja ali denar nazaj.

Zagotovljen uspeh, drugače denar nazaj. Zdravniško spričevalo o izbornem učinku!

Polna krasna prsa

dobite pri rabi 214 med. dr. A. Rix kreme za prsa.

Oblastveno preiskana in gar. neškodljiva za vsako starost, hitri sigurni uspeh. Se rabi zunanje. Poizkusna doza K 3—, vel. doza, zadostuje za uspeh, K 8—.

Kosmetisches Dr. A. Rix Laboratorium Dunaj IX., Berggasse 17/II.

Razposiljatev strogo diskretna.

Zaloga v Mariboru: lekarna pri „angelju varuhu“, lekarna „Marija pomagaj“ in parfumerija Wolfram; v Ljubljani lekarna pri „zlatem jenu“, v drožeriji A. Kauč, in „Adria-Drogerie.“

Kose!

Kdor hoče imeti

Kose!

167

KOSO

s katero se ni treba mučiti ter se z enkratnim klepanjem kosi z lahkoto vsake vrste travo celi dan, naj se obrne na trdko

J. KRAŠOVIC V ŽALCU,

katera je prevzela že lansko leto edino zastopstvo svetovno znanih kos znamka „Poljedelsko orodje“ in jih tudi več tisoč razpečala. Pri naročilu 10 kom. se doda 1 kom. brezplačno.

Za dobro kakovost kos se jamči!

Cenik na zahtevo brezplačno!

Kose!

Kose!

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptujju zraven klančnice in plinarske hiše postavljena je parna žaga vsakomur v porabo.

Vsakomur se les hlodi itd., ter po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati, spahati i. t. d.

Ženitna ponudba!

Orožniški stražmojster z nekaj premoženja se želi ženiti. — Išče se eno v vsakem oziru pridno, dobrosrčno in lepo dekle, ne črez 32 let, akoravno brez denarja. Ponudbe se naj s fotografijo pod „Zakonska sreča“ na upravnishtvu „Stajerca“ pošlje. 218

Hranilnica (šparkasa) mestne občine Celje.

Razglas.

Hranilnica mestne občine Celje naznanja, da se pri njej kakor doslej tudi znanprej obrestujejo hranilne vloge s

4¹/₂ %

Z novimi kakor tudi s dostavnimi vlogami zamore lastnik vložne knjižice vselej in v vsaki višini vloge prostovoljno razpolagati.

Knjižice lastnih hranilnih vlog kakor tudi vojnega posojila se sprejemajo v brezplačno shranitev.

Zunanjim vložiteljem nudijo se brezplačno na razpolago poštni-položni listi.

V spomin 50-letnega obstanka te hranilnice

izdajale se bodo v tekočem letu posebno lepo opremljene vložne knjižice, ki imajo izvanredno sposobljenost za darila.

125

Proti nalezljivosti

moramo se tembolj varovati, ker se sedaj nalezljive bolezni, kakor škerlatica, špički, osepnice, kolera, legar v večji meri pojavljajo. Zato

se naj rabi

povsodi, kjer se take bolezni pokažejo, dobro razokuževalno sredstvo, ki bi naj bilo v vsaki hiši na razpolago. Po preizkušanju je v sedanosti najboljše razokuževalno sredstvo v zavodu prof. Löfflerja, Vertuna, Perlika, Vas-a i. t. d. brez dvoma

LYSOFORM

ki je brez duha, brez strupa in po ceni ter se dobi v vsaki lekarni in drožeriji v izvirnih steklenicah (zeleno steklo) za 90 v. n. r. f. v. Uspeh lysoforma je zanesljiv in gotov in se zato od vsakega zdravnika rabi za razokuževanje v bolniški postelji, za umivanje ran, oteklin, za antiseptične obveze in za irigacijo.

Lysiform-milo

je fino, nalabno milo za toaletto, ki vsebuje 1 odstotek lysoforma ter antiseptično učinkuje. To milo se lahko rabi tudi pri najbolj čuljivejši koži tudi za otroke in dojenčke. Ono naredi kožo mehko in prožno ter nareja jako aromatičen duh. Zastuje le en poskus in Vi bodele vedno rabili le to izvorno milo, ki je le navidezno drago, v porabi pa je jako ekonomično, ker en kos za dolgo časa zastuje. Komad stane 1 krono 20 vinarjev.

„Pfefferminz-Lysiform“

je dobro učinkujoča, antiseptična ustna voda, ki slab duh iz ust takoj in gotovo prežene, zobe obeli in ohrani. Rabi se lahko tudi pri nahodu v grlu, pri kašlju, pri kataru, za grgranje po zdravniških predpisih. Na časo vode zastuje samo par kapljic. Izvirna steklenica stane samo 1 krono in 60 vinarjev ter se dobi v vsaki lekarni in drožeriji. Zanimivo knjigo z naslovom: „Zdravje in razokuževanje“ (Gesundheit und Desinfektion) ošljne na zahtevo zastoj in poštnine presto: Chemiker Hubmann, Referent der Lysoformwerke, Wien XX, Petraschgasse 4- 40

Wasserdichte Wagenplachen

Vododržne vozne plahte

K 20— K 25— K 30—
3 m 3 1/2 4 m dolge

Wasserdichte Pferdedecken — Vododržne konjske odeje

rujave 1 90 m dolge po 10, 12, 15 kron, priporočata

Slawitsch in Heller v Ptuj

trgovina z blagom. 243

Vinogradniki!

Priskrbite si pravočasno vspešno sredstvo zoper Peronospero! Bakrena galica (Kupfervitriol) se vsled vojske tudi za visoko plačilo skoraj ne more dobiti.

Kot popolno in najboljše preizkušeno namdestilo priporočati se zamore le 155

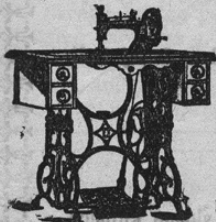
Perocid.

Perocid pošilja po najnižji ceni tvrdka:

D. Rakusch v Celju.

Brata Slawitsch

v Ptuj

Flacinalplatz in Ungarergasse

priporočata izvrstne šivalne stroje (Nähmaschinen) po sledeči ceni:

Singer A ročna mašina K 50—
Singer A K 60—70—
Dürkopp-Singer K 70—90—
Dürkopp-Ringschiff za šivanje K 130—
Dürkopp-Zentralbobbin za šivanje K 140—
Dürkopp-Ringschiff za krojače K 160—

Dürkopp-Zentralbobbin mit versenkbarem Oberteil. K 160—180—
Luxusausstattung K 160—180—
Dürkopp-Zylinder-Elastik za čevljarje K 130—
Minerva A K 130—
Minerva C za krojače in čevljarje K 160—
Mowe C za krojače in čevljarje K 90—
Beli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. — Najine cene so nižje kakor povsod in se po pogodbi plačuje tudi lahko na obroke (rate).

Prosimo, da se naj vsak zaupno do nas obrne, ker solidnosti je le tistim znana, kateri imajo mašine od nas. Cenik brezplačno.

Išče

ne akordanta za peko z 20—25 delavci za mašinsko ciglarno. Naslov: Ziegelwerk Cilli. 217

Židano štikana bluza samo K 1 95.

Čudež industrije za štikanje.

Velefini modni štof z bogato židano štikarico.

Kompletno za eno blužo samo K 1 95.

Krasno lepo! Zadnja novost!

Par sto tucatov teh krasno lepih, bogato z židano štikanih štofah bluz v nežnih lepih barvah, kakor belo, creme, rosa, svitlo-plavo, srednje-plavo, modno-lila, rdeče, zeleno, črna, temno-plava, sivo, rumeno, fraise, rujavo, črno, sploh v vsaki eksistujoči barvi, prevzeli smo od neke razpušene švicarske štikarijske tvornice in zamoremo te krasne bluže po en-gros-prodaji velikih množin za to smešno ceno razprodati. — Te bluže se trikratno sveto vredne. — Pri najmanjšem nakupu 3 kosov tudi v različnih barvah po želji per kos K 1 95. Pri nakupu 6 kosov starejšo vsi skupaj le K 11— in se poleg tega fini jabot iz čipk ali pa fini „Spitzenkragen“ zastoj priloži. Edina razprodaja po povzetju.

M. Swoboda, Dunaj, III/2, Hiebgasse 13—114.

Zahtevajte

v vseh trgovinah in trafikah

Štajerčeve užigalice

(„Štajerc“-Schweden.)

Zlata verižica

na obroke!

60 gramov težka K 140— na mese K 4—, Prvorazredna srebrna ura, 3 srebrni pokrovi K 14—, Se pošilja povsod. Kdor hoče poceni ure in verižico kupiti, naj piše takoj 24

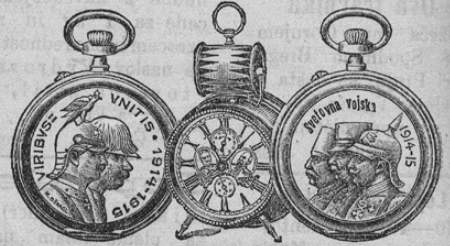
R. Lechner, Goldwarenhans, Lundenburg 661.

Kava

50% cenejša!

Amerikanska štedilna kava, velearomatična, izdatna in štedilna. 5 kg poskusna vreča K 11— franko po povzetju. 1/2 klgr. veleprima najfinejši čaj K 2 20 oddaja A. Sapira, 490, eksport kave in čaja Galanta. 756

Vojna ura 1914.

Z dvojnimi reliefom: Njeg. Vel. cesar Franc Jožef I. in Viljem II. Z združenimi močmi ali pa Viribus unitis 1914 z novim reliefom treh cesarjev, Viribus unitis ali pa svetovna vojska 1914—15 ali pa z oficijelnim črno-rumenim ali pa z železnim križcem; jeklo ali nikel 5 K, z usnjatim napestnikom K 6—, posebno ploščata K 8—, z radium številščem K 10—, s žepno budilnico K 15—, cena niklasta ura K 9—, Vojna verižica K 1—, vojna budilnica „top“ („Karone“ K 5—, Vojna budilnica „bobnar“, ki bobna generalmarš K 6—, 3 leta garancije. — Pošlje po povzetju prva tvrdka vojnih ur

Max Böhnel, Dunaj IV., Margaretenstrasse 27/51.

Originalni fabrični cenik zastoj. 143

Novost! Srebrna zapestna ura z dvojnimi krovom K 20—.

Priporočljiva domača sredstva.

Kitajski železni Malaga, kapljice za okrepčanje krvi proti slabosti in bledičnosti (Bleichsucht) itd.; steklenica 2 K. — Tekočina za prsa in pljuče, stekl. 1 20 K proti kašlju, težki sapi itd. — Čaj in pilule za čiščenje krvi à 80 vin. — Čaj proti gihu à 80 vin. — Balzam za gih, ude in živce stekl. 1 K; izvrstno mazilo, ki odstrani bolečine. — Bleiburški živinski prašek à 1 20 K. Prašek proti odvajanju krvi v živalski vodi à K 1 60 — Izvirni strup za podgane, miši, ščurke à K 1—. Razpošiljatev L. Herbst, apoteka Bleiburg na Korškem. 49

Krapinske -toplice

(na Hrvatskem) **protin, revmatizem in skrnino.**

Otvorjene od 20. aprila naprej.

Mestna hranilnica v Ptujju sprejema

do preklica vsako nedeljo in vsak praznik od 9. do 11. ure dopoldne vloge.

Ravnateljstvo.